

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! Talentenschool Turnhout, Campus Boomgaard, TA met hotelschool te TURNHOUT

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	41152-41145-41137-125971
Instellingsnummer	41145
Instelling	GO! Talentenschool Turnhout, Campus Boomgaard, TA met hotelschool
Directeur	Peter DE CEUSTER
Adres	Boomgaardstraat 60 - 2300 TURNHOUT
Telefoon	014-47.14.00
Fax	014-47.14.04
E-mail	campusboomgaard@talentschoolturnhout.be
Website	http://www.talentschoolturnhout.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Kempen
Adres	Grote Markt 52 - 2300 TURNHOUT
Scholengemeenschap	SGGO Turnhout
Adres	Boomgaardstraat 56 - 2300 TURNHOUT
CLB	GO! CLB Kempen
Adres	Waterheidestraat 19 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	01-06-2015, 02-06-2015, 03-06-2015, 04-06-2015, 05-06-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-06-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	29-06-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Wouter SCHELFHOUT
Teamleden	Lieve CLAES, Elly DE KEYSER, Erwin HUYBREGHTS, Ingrid VAN CAUTER, Vinciane VANDERHEYDE, Bart WINDELS, Martine ZAMAN

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
4.1.1.2 Huishoudkunde in het bso tweede graad Verzorging-voeding (leerplan 2010/029).....	9
4.1.1.3 Huishoudkunde in tso tweede en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen 2000/044 en 2006/032)	11
4.1.1.4 Kantoortechnieken en toegepaste economie in het tso tweede graad Handel (leerplan 2006/128)	13
4.1.1.5 Voeding in het bso tweede graad Restaurant en keuken (leerplan 2002/054)	15
4.1.1.6 Boekhouding, kantoortechnieken, toegepaste economie en stage/praktijk kantoortechnieken in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplannen 2008/027, 2008/030, 2008/031 en 2008/039).....	17
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	20
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	21
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	22
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
5.1 Leerbegeleiding	23
5.2 Evaluatiepraktijk.....	25
5.3 Rapporteringspraktijk.....	28
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	30
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	32
7.1 Wat doet de school goed?.....	32
7.2 Wat kan de school verbeteren?	32
7.3 Wat moet de school verbeteren?.....	32
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	33
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	33

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:

- het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.

- een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- een selectie van overige regelgeving.

2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
- ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De doorlichting van deze school vormt een deel van de doorlichting van een pedagogisch geheel met schoolnummers 41152, 41137, 41145, 125971.

2 SAMENVATTING

De Talentenschool Turnhout bestaat uit twee hoofdvestigingen, campus Boomgaard in de Boomgaardstraat en campus Zenit in De Merodelei. Naast deze twee hoofdvestigingen beschikt de school over een didactisch restaurant " 't Stoktshof" in de Koningin Astridlaan en verzorgt ze het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in de Begijnenstraat. De school biedt een brede waaier van aso-, bso- en tso-studierichtingen aan. De laatste jaren kent de school opnieuw een stijgend leerlingenaantal. De school wordt geleid door een team van vier directeurs. Ze hebben een duidelijke taakverdeling uitgewerkt en overleggen voortdurend met elkaar over de schoolwerking. Hierdoor groeien de verschillende campussen geleidelijk naar een pedagogisch geheel.

De school bereidt de leerlingen zo goed mogelijk voor op het maken van een studiekeuze na de eerste graad. Daarom biedt ze een zeer brede waaier aan van basisopties en beroepenvelden. In de A-stroom hebben de leerlingen bovendien een keuzemogelijkheid tussen twee trajecten. Er is het cognosco-traject waar er gewerkt wordt met clusters van vakken en veel ruimte wordt gegeven tot zelfstandig leren. Daarnaast is er een meer traditioneel traject waarbij ook talentenmodules worden aangeboden. De leerlingen kunnen hierbij proeven van mogelijke vervolgrichtingen. Ook in het cognosco-traject wordt dit zo uitgewerkt en in de tweede en derde graad aso en tso wordt dit in het kader van onderwijsloopbaanbegeleiding georganiseerd. Verder biedt de school een waaier van algemeen vormende activiteiten aan.

Tijdens de doorlichting werden zowel vakken van de basisvorming als het specifiek gedeelte in een aantal studierichtingen onderzocht. Het gaat om een steekproef uit het totale studieaanbod van de school. Het onderzoek wijst uit dat voor een groot deel van de vakken de leerplanrealisatie voldoet. De vakoverschrijdende eindtermen krijgen een kwaliteitsvolle invulling. Ook de infrastructuur en materiële ondersteuning van de leerplanrealisatie voldoen voor de meeste vakken. In een aantal studierichtingen worden de leerplandoelstellingen onvoldoende gerealiseerd. De voornaamste reden van de tekorten is het onvoldoende centraal stellen van het leerplan als referentiekader. Naast deze tekorten in de leerplanrealisatie voldoet de school op de vestigingsplaatsen in De Merodelei 220 en Hertoginstraat 124 niet aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne', vooral ten gevolge van een aantal organisatorische en veiligheidsaspecten.

Het directieteam heeft de laatste jaren de nodige stappen ondernomen om voor heel wat kernaspecten van de schoolwerking, bijvoorbeeld de socio-emotionele begeleiding, de schoolloopbaanbegeleiding, het remediëringsbeleid, de didactische aanpak van de lessen, het tuchtbeleid en de rapporteringspraktijk een kwaliteitsvol beleid uit te werken. Dit gebeurt in overleg met de leraren. Het engagement van het schoolteam vormt dan ook een belangrijke drijvende kracht. De school kenmerkt zich door een brede zorg voor de leerlingen, aandacht voor een aangenaam leer-, leef- en werkklimaat en een gerichtheid op talentontwikkeling bij alle leerlingen. De beleidsmatige aansturing gebeurt op eenzelfde wijze voor campus Boomgaard als voor campus Zenit. De school heeft aandacht voor kwaliteitszorg. Zij verzamelt talrijke gegevens en gebruikt ze voor het bepalen van beleidsprioriteiten. Rekening houdend met de grote kwaliteitsverschillen in leerplanrealisatie (met zowel in campus Boomgaard, maar vooral in campus Zenit een aantal tekorten) dringt zich toch een verdere aansturing en opvolging van de vakgroepen op.

Op het niveau van het schoolbeleid werden, naast het algemeen beleid, ook de leerbegeleiding, de evaluatie- en rapporteringspraktijk onderzocht. De school heeft een goed gestructureerde leerbegeleiding uitgebouwd. Tal van leerondersteunende activiteiten zijn uitgewerkt voor de drie graden. De klemtoon ligt

op het zorgen voor een positief schoolklimaat waarin de leerlingen kansen krijgen tot zelfontplooiing. Talentontdekking en –ontwikkeling en begeleid zelfstandig leren krijgen een centrale plaats. Indien het leerproces moeizamer verloopt, voorziet de school in aangepaste begeleiding. De klassenleraar vormt hierbij een spilfiguur. De rapporteringspraktijk ondersteunt verder deze aandacht voor zorg. De school besteedt ruime aandacht aan de communicatie met ouders en leerlingen. Naast het cijferrapport krijgen de leerlingen ook een zogenaamd 'talentenrapport'. Die rapportering motiveert de leerlingen en ondersteunt hen bij hun studiekeuze. Dit wordt aangevuld met oudercontacten, regelmatige feedbackgesprekken met iedere leerling en gerichte remediëring waar nodig. De school heeft de laatste twee schooljaren haar evaluatiepraktijk bijgestuurd om deze meer leerplan- en leerlinggericht te maken. De doorlichting toont echter grote kwaliteitsverschillen aan, met voor een aantal vakken ook duidelijke tekorten. In een aantal vakgroepen is een cultuurverandering noodzakelijk, zodat niet alleen kennisdoelen maar ook de toepassing ervan worden bevraagd. De permanente evaluatie in het bso behoeft nog een verdere verfijning.

Op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie en het niet voldoen voor de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' op de vestigingsplaatsen De Merodelei 220 en Hertoginstraat 124 besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een beperkt gunstig advies. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate zijn weggewerkt.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		huishoudkunde
Graad 2 BSO Restaurant en keuken		specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Handel		kantoortechnieken, toegepaste economie
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen		huishoudkunde
Graad 3 BSO Kantoor		kantoortechnieken, stage, toegepaste economie
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen		huishoudkunde

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De visie en de planning voldoen. De VOET-werking van de school is ingebed in het pedagogisch project dat inzet op talentontwikkeling. Naast inzicht in de eigen capaciteiten en interesses van de jongeren wenst de school de leerlingen een brede maatschappelijke vorming aan te bieden. Leren leren, inzicht ontwikkelen in de mentale en lichamelijke gezondheid van zichzelf en van anderen en in de economische en politieke principes staan hierbij centraal. De school beschikt sinds de invoering van de nieuwe VOET over een planning, waarin per context concrete acties uitgewerkt zijn. Dat plan heeft geleid tot een betrouwbaar overzicht van de mate waarin alle VOET bij alle leerlingengroepen worden nagestreefd. Het omvat zowel initiatieven uit vakken als uit themadagen. Deze aanpak stelt het systematisch wegwerken van de vastgestelde hiaten voorop door samen met de vakwerkgroepen projecten te vernieuwen of aan te passen.

Ondersteuning De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren adequaat te ondersteunen. Een aantal geëngageerde leerkrachten coördineert de VOET-werking in nauwe samenwerking met de directie. Zij krijgen hierbij ondersteuning vanuit de 'vakvoorzittersvergadering' en de werkgroep 'themadagen'. De vakvoorzitters zorgen ervoor dat de VOET-werking binnen de verschillende vakgroepen actueel blijft en ze slagen erin om de meeste leraren een actieve bijdrage te laten leveren aan een brede vorming van de leerlingen. De werkgroep 'themadagen' werkt VOET-gerelateerde projectdagen uit. Leraren uit diverse studierichtingen nemen deel aan deze werkgroep, zodat er voldoende garantie is voor een breed draagvlak binnen het schoolteam. De school investeert in de communicatie over de VOET, onder meer via de personeelsvergaderingen, de vakgroepvergaderingen en het digitale platform. Zij zorgt ervoor dat haar visie en aanpak ook door de nieuwe leraren gekend is. De schoolleiding stelt zich stimulerend en faciliterend op, waardoor heel wat teamleden verantwoordelijkheid in de VOET-werking opnemen.

Beleid De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen. Jaarlijks wordt het inhoudelijk aanbod van de VOET opgevolgd door de VOET-werkgroep in overleg met de directie. Hiaten in het aanbod worden stapsgewijs ingevuld. De vakwerkgroepen nemen hiervoor verantwoordelijkheid op. Voor de themadagen gebeurt de evaluatie systematisch en leidt ze tot bijstellingen. Leraren en leerlingen worden bij de evaluatie betrokken. De school heeft een 'VOET-loop' ingevoerd zodat zij kan inspelen op specifieke noden in het aanbod van de VOET. Zij baseert zich hiervoor op de outputgegevens van de klassenraad, het gelijkekansenbeleid en het welbevinden van de leerlingen. Deze en andere initiatieven moeten de school in staat stellen alle VOET op een

kwaliteitsvolle manier bij alle leerlingen na te streven. Tijdens de vakdoorlichting is gebleken dat het nastreven van de VOET door sommige vakgroepen nog niet systematisch opgenomen wordt

Beleid Ontwikkeling	Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven. Deze hebben in de eerste plaats betrekking op de algemene aanpak van de VOET. De school deed een beroep op de pedagogische begeleiding, onder meer om haar planning met concrete acties op te stellen. Zowel de directie als de personeelsleden volgen studiedagen rond de VOET. Voor een aantal initiatieven rond bijvoorbeeld leren leren en ICT is specifieke vorming gevolgd. De verworven expertise wordt gecommuniceerd aan het personeelsteam.
Uitvoering Omgeving en duurzame ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Een aantal eindtermen komt sterk aan bod in de vakken project algemene vakken, in de wetenschapsvakken en vanuit de levensbeschouwelijke invalshoek. De school organiseert eveneens tal van themadagen die het aanbod van deze eindtermen ondersteunen: wereldwaterdag, dikketruendag, mobiliteitsdag, actie propere school en buurt, afvalkunst, ... De school streeft de VOET in verband met natuurbeleving, appreciatie van landschap, natuur en erfgoed na tijdens uitstappen in de stad en op het platteland. Ze heeft een duurzaamheidsconvenant met de stad Turnhout.
Uitvoering Sociorelationele ontwikkeling	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. De sociorelationele ontwikkeling van de leerlingen is vanuit het pedagogisch project een belangrijke pijler in de schoolwerking. In deze context kaderen tal van initiatieven binnen het vakkenonderwijs en de themadagen. De eindtermen met betrekking tot relaties en interactie komen sterk aan bod in de lessen project algemene vakken, Nederlands, lichamelijke opvoeding en vanuit de levensbeschouwelijke invalshoek. Verder zijn er onthaaldagen en specifieke acties rond conflicthantering, herstelgericht werken en pestgedrag. Zowel in het tso als in het bso komen de leerlingen in contact met verschillende uitingen van kunst en cultuur.

4.1.1.2 Huishoudkunde in het bso tweede graad Verzorging-voeding (leerplan 2010/029)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt. Er is voldoende aandacht voor de elementaire vaardigheden, kennis en attitudes. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De documenten getuigen van een volledig aanbod en een evenwichtige verdeling van de leerplandoelstellingen. De leraren trachten tevens het evenwicht tussen vaardigheden, kennis en attitudes te bewaren. Hierbij gaan ze nog onvoldoende uit van ervaringsgericht en probleemoplossend werken en vormt kennis meestal het uitgangspunt voor de verschillende thema's. Ook de opsplitsing van de lestijden in een theoretisch en een praktisch gedeelte werkt nadelig op een vaardigheidsgerichte aanpak. Hierdoor gaat men voorbij aan de noden van de doelgroep en de algemene doelstelling zoals het leerplan aangeeft. Sinds het vorige schooljaar maakt de vakgroep werk van een vernieuwde aanpak. Zo zijn er duidelijke leerlijnen uitgewerkt, leerinhouden werden beter afgestemd op de leerplandoelstellingen en het gebruik van de OVUR-methode (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren) werd ingevoerd aan de hand van werkfiches. Dit concept biedt garanties voor een degelijke leerplanrealisatie.
---	--

Het studiemateriaal getuigt van een degelijk niveau. De opbouw van de lesinhouden is gericht op een stijgende moeilijkheidsgraad en zet de leerlingen aan tot zelfreflectie. De realisatie van de leerplandoelstellingen die verwijzen

naar vergelijkende en probleemoplossende vaardigheden vragen nog aandacht. De werkfiches voor de onderhoudstaken en de stappenplannen voor het bereiden van gerechten vormen de basis voor de invulling van de praktijklessen en ondersteunen leerlingen bij de aanpak en de organisatie van hun taken.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

In de vaklokalen zijn de nodige leermiddelen voor het realiseren van de verschillende leerplandoelstellingen beschikbaar. De verouderde infrastructuur en de beperkte ruimte in de didactische keukens belemmeren de realisatie van de vaardigheidsdoelstellingen en het ervaringsgericht werken. Met het vooruitzicht op de nieuwbouw tracht de school zo goed mogelijk tegemoet te komen aan deze beperkingen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is globaal genomen voldoende betrouwbaar en valide. Mede onder impuls van een vernieuwde schoolwerking is de vakgroep zoekende naar een meer gepaste vorm van evalueren. In het verleden lag de nadruk teveel op toetsen en examens. Vooral kennisgerichte vragen en vragen die rekenkundige-, taalkundige- en invulvaardigheden beoogden kwamen hierbij meermaals aan bod. Nieuwe afspraken zorgen voor een meer evenwichtige verdeling van de beoordelingen naar vaardigheden, kennis en attitudes. De leraren bewaken hierbij de leerplangerichtheid en de volledigheid van de evaluatie. De afstemming is nog niet optimaal. De overwegend kennisgerichte aanpak van de evaluatie is mede het gevolg van het inrichten van afzonderlijke praktijk- en theorie-uren.

Voor het praktijkexamen kiest het lerarenteam voor een opdracht onder de vorm van een kortdurend project. De hoeveelheid aan opdrachten en het korte tijdspad voor de realisatie ervan zorgen echter voor extra druk bij de leerlingen. Zowel bij toetsen, examens als bij praktijkopdrachten krijgen de leerlingen zelfevaluatie-instrumenten aangeboden. De leraren stimuleren zo de zelfreflectie bij de leerlingen en vullen deze aan met mondelinge en schriftelijke feedback.

Elke leraar hanteert een eigen registratiesysteem dat het mogelijk maakt een score met bijhorende omschrijving te geven. De toekenning van een globaal punt per component op het rapport en de beperkte commentaren maakt het geheel onvoldoende transparant voor leerlingen en ouders. De vakgroep is nog zoekende naar een meer productgericht en gebruiksvriendelijk evaluatiesysteem. Duidelijke evaluatiecriteria en een transparante puntenverdeling vragen hierbij nog aandacht.

De resultaten van de leerlingen zijn overwegend positief. Bij tegenvallende resultaten krijgen de leerlingen voldoende remediëringkansen aangeboden.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

De sfeer in de klassen is aangenaam en respectvol. De leerlingen krijgen gepaste begeleiding en terugkoppeling bij hun prestaties, ze worden aangemoedigd en gewaardeerd. Voldoende aanschouwelijk materiaal wordt ingezet om het leerproces te ondersteunen.

Vernieuwende werkvormen en binnenklasdifferentiatie vragen nog aandacht. De leraren maken nog onvoldoende gebruik van projectwerking om de vakoverschrijdende samenhang te optimaliseren. Ze laten hierbij kansen liggen om met levensechte contexten en met complexe uitdagende opdrachten aan de slag te gaan.

Het cursusmateriaal is goed gestructureerd, doorgaans toepassingsgericht

opgevat en aangevuld met treffende illustraties en verwijzingen naar internetsites. Het inhoudelijk deel wordt meestal voorafgegaan door leerdoelstellingen. Het bevat werkfiches die ervoor zorgen dat leerlingen tijdens de praktijklessen hun taken op een georganiseerde en methodische manier aanpakken.

Deskundigheidsbevordering De betrokken leraren overleggen regelmatig zowel formeel als informeel. De *Overleg* goede samenwerking binnen de vakgroep vormt een stevige basis om de *Vorming* professionaliteit te verhogen. De vakgroep heeft leerlijnen uitgewerkt en de leerplandoelstellingen verdeeld met aandacht voor een stijgende moeilijkheidsgraad. Uit gesprekken en documenten blijkt dat het team zin heeft voor zelfreflectie en waar nodig haar werking bijstuurt. Het ervaringsgericht werken, de binnenklasdifferentiatie en het evaluatiesysteem zijn nog uitdagingen voor de toekomst. De vakgroep doet een beroep op de pedagogische begeleiding en op netwerking om vernieuwingen in te brengen.

4.1.1.3 Huishoudkunde in tso tweede en derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen 2000/044 en 2006/032)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet in beide graden. Het onderwijsaanbod is voldoende gericht op het verwerven van de leerplandoelstellingen. De leerlingenevaluatie is voldoende valide. De school voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan.

Onderwijsaanbod Voor de theorievakken vormen de leerplandoelstellingen de basis voor het *Volledigheid* onderwijsaanbod, zowel in de tweede als in de derde graad. De meeste thema's *Evenwicht* komen behoorlijk evenwichtig en met voldoende diepgang aan bod. *Beheersingsniveau* Wetenschappelijke kaders worden aangeleerd binnen zinvolle en voor de *Samenhang* leerlingen herkenbare contexten. Om de leerstof te verwerken krijgen de leerlingen toepassingsgerichte taken en verwijzingen naar actuele bronnen aangereikt. Uitdagende en complexe opdrachten komen minder voor.

De vakgroep levert inspanningen om de meeste doelstellingen van de praktijkvakken op een afdoende en evenwichtige wijze te exploreren. De leerlingen krijgen ruimschoots kansen om productgerichte opdrachten te analyseren, oplossingen te formuleren en te kiezen, een plan op te stellen en uit te voeren en de resultaten te evalueren en bij te sturen. De opdrachten zijn evenwel nog te weinig gekaderd in een lijn van oplopende complexiteit, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid over de graden heen. De klemtoon ligt op het voorbereiden en bereiden van maaltijden ten koste van de diepgang van de behandeling van andere leerplandoelstellingen. Andere huishoudelijke en maatschappelijke contexten worden, voornamelijk in de tweede graad, relatief beperkt ingezet om de doelstellingen te realiseren. Mensgerichte organisatieoefeningen komen te fragmentarisch aan bod. De focus ligt ook weinig expliciet op het observerend en experimenterend onderzoeken bij het zoeken naar de meest doeltreffende oplossingen. Bovendien missen sommige leerinhouden een technisch-wetenschappelijke benadering.

Sinds dit schooljaar tracht de vakgroep de leerlingen de doelstellingen deels door een ruime blokstage te laten verwerven. De bedoeling is een realiteitsgerichte invulling aan de opleiding te geven en de leerlingen de kans te geven een potentiële verdere studiekeuze en bijhorende (beroeps)context af te toetsen. De inpassing van de stageactiviteiten in het geheel van het onderwijsaanbod met het oog op een volledige leerplandekking, staat evenwel

nog niet op punt.

Uitrusting <i>ICT Inzet uitrusting Leermiddelen</i>	<p>Op materieel vlak wordt het leerproces voldoende gefaciliteerd. De didactische keukens zijn verouderd. De school kan aantonen dat normaliter vanaf 2016 de vakgroep gebruik zal kunnen maken van nieuwe lokalen met didactische keukenblokken die voldoen aan de actuele eisen.</p> <p>De leslokalen zijn uitgerust met dataprojectie en een computer met internettoegang. De lessen kunnen eveneens plaatsvinden in de informaticalokalen en het openleercentrum mits ze op voorhand te reserveren. Ook kan op eenvoudige vraag ICT-materiaal (draagbare computers en dergelijke) ontleend worden via het secretariaat. De leraren doen er af en toe een beroep op ter ondersteuning van hun didactiek.</p>
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht Volledigheid Beheersingsniveau Transparantie</i>	<p>De evaluatiepraktijk voor de theorievakken bestaat overwegend uit toetsen en examens, aangevuld met enkele opdrachten. De vragen in de toetsen en examens peilen doorgaans zowel naar kennisgerichte reproductie van aangeleerde inhouden (begrippen, feiten, verklaringen, enz.) als naar inzichten en toepassingen uitgaande van functionele en probleemstellende contexten. De opdrachten zelfstandig werk of groepswork peilen gericht naar de beheersing van vaardigheden, maar krijgen in verhouding tot het geheel van de evaluatie weinig gewicht. De evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling.</p> <p>De evaluatie van het praktijkgedeelte is gericht op het proces en het product van de uitgevoerde werkopdrachten en op de vakgerichte attitudes. De vakgroep maakt zowel voor de evaluatie van het dagelijks werk als voor de examens gebruik van beoordelingsfiches. De leerplandoelstellingen zitten hier behoorlijk in verwerkt, zij het dat de leervorderingen ten aanzien van deze doelstellingen niet systematisch en transparant in kaart worden gebracht. Ook dient het evenwicht bewaakt te worden. De evaluatiecriteria en de puntenverdeling kunnen eveneens nog verfijnd worden. Zelfreflectie en wederzijdse evaluatie op leerlingenniveau maken integraal deel uit van de evaluatiepraktijk.</p> <p>De evaluatie van de stage is transparant. Bij de opdrachten horen doorgaans evaluatiecriteria die zowel inzicht, vaardigheden als attitudes evalueren en een puntenverdeling. Deze elementen dienen in bepaalde gevallen nog bijgestuurd te worden. De beoordelingen verlopen in overleg met de stagebegeleider na een reflectie over het eigen handelen door de leerling.</p> <p>De geïntegreerde proef focust op de verschillende vakken van het specifiek gedeelte en vertoont sedert dit schooljaar meer samenhang. De opdrachten sluiten nauw aan bij het studieprofiel, maar het geheel mist diepgang. De beoordelingscriteria en puntenverdeling voor de productevaluatie worden transparant weergegeven, maar staan nog niet op punt. De procesevaluatie en rapportering vereisen nog verdere uitwerking. Externe juryleden leveren een inbreng aan de productevaluatie.</p>
Leerbegeleiding <i>Preventief Curatief</i>	<p>De leraren leveren voldoende inspanningen op het vlak van preventieve leerbegeleiding. Ter ondersteuning van het leerproces van de leerlingen hanteert de vakgroep onder meer hand-outs, stellingen, organisatieplannen, stappenplannen en (zelf)evaluatieformulieren. Het zelfontwikkelde cursusmateriaal is behoorlijk gestructureerd, degelijk gestoffeerd en geïllustreerd met actuele artikels, schema's, verwijzingen naar relevante websites en dergelijke. De leerlingen krijgen geregeld de kans om het geleerde verder in te</p>

oefenen via individuele of groepsopdrachten. Het materiaal kan evenwel functioneler worden aangewend in het leerproces. De (inleef)stage in het tweede leerjaar van de derde graad biedt een meerwaarde aan het leerproces. De stagebegeleiding is voldoende intensief om het functioneren van de leerlingen van nabij op te volgen en desgevallend bij te sturen. De puntenverdeling op toetsen en examens en de evaluatiecriteria bij de praktijkopdrachten zijn duidelijk. De leerlingen weten vooraf wat van hen verwacht wordt en waarop ze zullen beoordeeld worden. Vormen van zelfevaluatie en wederzijdse evaluatie bevorderen de zelfsturing en interactiviteit.

De vakgroep vat de leerbegeleiding ook curatief op. De opdrachten gaan gepaard met concrete feedback op tussentijdse en eindresultaten. Tegenvallende resultaten geven aanleiding tot remediëring via uitgestippelde remediëringstrajecten en studievolgkaarten. Desgevallend vindt een hertoetsing plaats. Leerlingen met een leerstoornis kunnen rekenen op aangepaste begeleidingsmaatregelen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroepwerking berust zowel op informele contacten als op formele vergaderingen. Het formele overleg binnen de vakgroep behandelt zowel organisatorische als pedagogisch-didactische onderwerpen. De vakgroep is recentelijk gestart met het uitwerken van leerlijnen. De leraren staan open voor professionalisering via ervaringsuitwisseling, nascholing en begeleiding door externen. Bij de bepaling van de nascholingen gaan ze uit van de vastgestelde noden. De veranderingsbereidheid en kritische ingesteldheid ten aanzien van het eigen functioneren garandeert een verdere, succesvolle implementatie van de nodige bijstellingen.

4.1.1.4 Kantoortechnieken en toegepaste economie in het tso tweede graad Handel (leerplan 2006/128)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Door een combinatie van lesuitval (wegens ziekte, maar ook een groot aantal extramuros-activiteiten) en de uitdagingen die gepaard gaan met de samenstelling binnen een graadklas, was de leerplanrealisatie voor kantoortechnieken, handelseconomie en boekhouden vorig schooljaar onvolledig. Ook was het beheersingsniveau voor kantoortechnieken en handelseconomie onvoldoende afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. De leraren maakten weinig gebruik van activerende werkvormen en vernieuwende multimediale leermiddelen. Dit schooljaar heeft de vakgroep op dat vlak heel wat stappen voorwaarts gezet, zowel via een meer volledige leerplanrealisatie als via de uitwerking van een aantal zinvolle opdrachten met integratie van ICT. Toch blijven een aantal belangrijke werkpunten bestaan.

Voor handelseconomie is de meer activerende uitwerking van de leerplanrealisatie in het tweede leerjaar van de tweede graad beperkt. Ook heeft de vakgroep geen project uitgewerkt (leerplandoelstelling 14), wat een belangrijke lacune vormt bij een meer realiteitsgerichte leerplanrealisatie. Het bijhouden van een actualiteitsmap beperkt zich veeleer tot het verzamelen van enkele artikels, met weinig aandacht voor een verdere integratie in de lessen. Ook worden hierbij niet beide thema's (bedrijfsleven, algemene economie) behandeld.

Voor boekhouden maken de leraren zowel gebruik van een leerboek, als van zelf samengesteld cursusmateriaal. Dit cursusmateriaal is goed uitgewerkt, waarbij de leerlingen de verrichtingen grondig analyseren op basis van het boekhoudalgoritme. Echter, door de voortdurende afwisseling met het leerboek wordt het geheel van de cursus minder overzichtelijk. Door de verticale samenstelling van het eerste en tweede leerjaar is een voortdurende gedifferentieerde aanpak nodig. Net zoals bij handelseconomie maakt de vakgroep hier werk van, maar komt ze onder tijdsdruk te staan door voortdurend te moeten afwisselen tussen beide groepen. Hierdoor is er geen tijd meer om te registreren via een didactisch boekhoudpakket.

Ook voor het onderdeel kantoortechnieken doet zich een gelijkaardige situatie voor. De leraren trachten de theoretische benadering van kantoortechnieken wel af te wisselen met een aantal praktijkgerichte opdrachten, maar deze noodzakelijke competentiegerichte uitwerking van het leerplan blijft nog te beperkt waardoor leerlingen minder vertrouwd raken met de zelfwerkzaamheid in een kantooromgeving en het werken in groepsverband. De vakgroep organiseert een zinvolle didactische uitstap. Deze aanpak kan nog worden uitgebreid met een verdere integratie van dit initiatief binnen de leerplanrealisatie.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

Voor toegepaste economie voldoet de school aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De leerlingen kunnen steeds terecht in een economisch leercentrum (ELC). De leraren maken hier ook geregeld gebruik van. Voor kantoortechnieken beschikt de school over een lokaal dat voldoende een kantooromgeving simuleert en voorzien is van de benodigde kantooruitrusting. Niet alle lessen kunnen echter in dit lokaal plaatsvinden.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De evaluatie voor kantoortechnieken en toegepaste economie is representatief voor het geheel van de leerplandoelstellingen. De toetsen en examens bevatten zowel kennisvragen als toepassingen en zijn valide en transparant. De vraagstelling is voldoende eenduidig. De leerlingen worden geleidelijk aan meer uitgedaagd om hun kennis en vaardigheden aan te wenden bij opdrachten en projecten en dit wordt ook geëvalueerd binnen het dagelijks werk. Gezien de beperkte mate van activerend werken met opdrachten is er echter nog groeimarge om deze competentiegerichte, procesmatige aanpak van de evaluatie verder uit te werken.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

Het leerklimaat is aangenaam en veilig. De kleine klasgroepen maken een bijna individuele begeleiding mogelijk. De leraren leveren voldoende inspanningen op het vlak van preventieve leerbegeleiding. Leerlingen met een leerstoornis kunnen rekenen op aangepaste begeleidingsmaatregelen. Bij duidelijke vakgebonden tekorten wordt er – gestuurd vanuit het vernieuwde beleid rond leerbegeleiding (met remediëringskaarten en volgkaarten) – gericht geremedieerd. Het gaat daarbij om verschillende initiatieven, waarbij ook hertoetsen worden ingezet. De leraren schenken aandacht aan rapportering via het aanvullen van het leerlingvolgsysteem en het formuleren van zinvolle commentaren op de rapporten. Het hanteren van procesevaluatie als een basis voor remediëring is nog in ontwikkeling. Aandacht voor leren leren maakt door de grotere aandacht voor activerend werken geleidelijk aan deel uit van de lesaanpak. Een systematische aanpak voor het leren samenvatten is beperkt.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
 Vorming*

De leraren en de vakgroep zijn geëngageerd en worden beleidsmatig goed ondersteund. De leraren volgen voldoende nascholing om op de hoogte te blijven van vakgebonden en algemeen didactische ontwikkelingen. De vakgroep werkt

goed samen en staat open om van elkaar te leren en gezamenlijk uitdagingen aan te pakken. Ook de samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst verloopt open en constructief. Er is dan ook voldoende professionaliteit aanwezig om de werkpunten zoals verwoord in dit verslag aan te pakken: a) de ontwikkeling van een competentiegerichte leerlijn op het vlak van activerende opdrachten met integratie van ICT (van de eerste tot de derde graad), b) de uitwerking van een hieraan gelinkte procesevaluatie (ook van vakgebonden competenties), c) de verdere integratie van leren leren.

4.1.1.5 Voeding in het bso tweede graad Restaurant en keuken (leerplan 2002/054)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingenevaluatie is voldoende afgestemd op het leerplan.

Onderwijsaanbod De vaststellingen hebben betrekking op de volgende vakken van het specifiek gedeelte: keukenpraktijk, restaurantpraktijk, vaktechniek keuken en vaktechniek restaurant.
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Vaktechniek keuken en restaurant krijgen het beheersingsniveau dat het leerplan vraagt. De vakgroep stemt de theorie af op de praktijklessen. De leerlingen verwerven de basiskennis die nodig is om de vaardigheden en technieken toe te passen in de praktijk. Goed gekozen visueel materiaal ondersteunt de theoretische leerinhouden. De leerlingen krijgen gerichte opdrachten en zoeken bepaalde leerstofonderwerpen zelf op.

In de keuken- en restaurantpraktijk krijgen de leerlingen de kennis en technieken op het gepaste beheersingsniveau en evenwichtig aangeboden. Hygiëne, veiligheid, milieubewustzijn, werkmethode en productkennis vormen het uitgangspunt van de praktijklessen. Naarmate de lessen vorderen krijgen de leerlingen moeilijkere oefeningen en neemt het werktempo toe. De leraren leggen voortdurend verbanden tussen de leerinhouden van de restaurant- en keukenpraktijk en de leerinhouden van vaktechniek keuken en restaurant. Enkele leerplandoelstellingen, zoals het toepassen van de regels van gezonde voeding en prijsbewust handelen, komen in de theorie aan bod, maar vinden nog te beperkt hun weerslag in de praktijk.

Uitrusting De infrastructuur en het didactisch materiaal ondersteunen het leerproces.
ICT De vakgroep beschikt over voldoende uitgeruste keukens en een ruim restaurant.
Inzet uitrusting De praktijklokalen ogen net en verzorgd. Dat draagt bij tot de ontwikkeling van de vakattitudes met betrekking tot veilig en hygiënisch werken. In de keuken en het restaurant kunnen de leerlingen onvoldoende gebruik maken van computers, wat de integratie van ICT in de lessen belemmert. Een aantal lessen vindt structureel plaats in vaklokalen, waarin voldoende computers beschikbaar zijn.
Leermiddelen De leraren en de leerlingen beschikken over verzorgde persoonlijke beschermingsmiddelen om veilig en conform de HACCP-richtlijnen (HACCP: Hazard Analysis of Critical Control Points) te werken. Er is een HACCP-plan op maat van de school beschikbaar, dat zowel door de leerlingen als door de leraren toegepast wordt. De veiligheidsinstructiekaarten voor de apparaten zijn in de praktijklokalen beschikbaar.

Evaluatiepraktijk De vakgroep streeft naar gelijkgerichtheid in de evaluatiepraktijk van de praktijkvakken. Er is een puntenverdeling gemaakt voor de beoordeling van kennis, vaardigheden en vakattitudes. Deze sluit aan bij de visie van het leerplan.
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie Voor de evaluatie van de vaardigheden heeft de vakgroep beoordelingscriteria

voor alle leerplandoelstellingen ontwikkeld. Zij gebruikt deze systematisch binnen de praktijklessen. Via de praktijk evalueert de vakgroep eveneens de ondersteunende kennis en de vakattitudes. Voor de evaluatie van de vakattitudes kunnen de criteria nog verfijnd worden. Zelfevaluatie gebeurt nog niet systematisch. Leerlingen krijgen hierdoor weinig de kans om hun eigen leerproces bij te sturen.

De evaluatie van de technische vakken bestaat overwegend uit toetsen, opdrachten en twee examens. De vragen peilen doorgaans naar kennis en zijn weinig uitdagend. De toetsvragen zijn niet altijd eenduidig geformuleerd. De kwaliteit van de examenvragen is opvallend beter. De evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde vermelding van de puntenverdeling.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

In de klassen heerst een aangenaam, respectvol en gestructureerd leerklimaat. In de praktijklessen brengen de leraren de technieken en vaardigheden op een eenvoudige en anschouwelijke manier aan. Ze verwijzen voortdurend naar de aangeleerde theoretische kennis en het gebruik van de correcte terminologie. Afwisseling in didactische werkvormen en opdrachten en inspelen op inbreng van leerlingen, maken de lessen aantrekkelijk. De leraren werken gedifferentieerd en sturen bij waar nodig. De vakgroep organiseert binnen het lessenrooster lesmomenten waarbinnen de leerlingen bepaalde keuken- en zaaltechnieken kunnen inoefenen en verfijnen, zonder dat hieraan een klantendienst gekoppeld is. De leerlingen krijgen voldoende individuele feedback op hun werk.

De theoretische lessen sluiten nauw aan bij de praktijk. De leerinhouden worden op een eenvoudige en aangename manier aangebracht via anschouwelijk en motiverend lesmateriaal. De leraren gebruiken activerende werkvormen, waardoor er ruimte is voor inbreng en interactie.

De vakgroep voert tweemaal per jaar reflectiegesprekken met de leerlingen. De leerlingen krijgen een remediëringstraject, indien zij moeite hebben met het verwerven van bepaalde leerplandoelstellingen. Extra lessen en oefeningen zijn hiervoor beschikbaar.

De leerlingen beschikken voor de praktijkvakken en de theoretische vakken over goed gedocumenteerde en gestructureerde cursussen. Er is veel aandacht voor visuele ondersteuning. Het leermateriaal is op maat van de leerling.

De vakgroep organiseert regelmatig studiebezoeken die bijdragen tot de beeldvorming van de verschillende beroepenvelden.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Onder impuls van de coördinator heeft de vakgroep de laatste jaren sterk ingezet op pedagogisch-didactische thema's. Dit resulteert in afspraken over de implementatie van de leerplannen, de verticale en horizontale samenhang van het curriculum, de gelijkgerichtheid in de planning, de lespraktijk, de leerlingenevaluatie en het leermateriaal. Momenteel werkt de vakgroep een visie uit over competentiegericht evalueren. De leraren waarderen de vakgroepwerking en er is een grote bereidheid tot professionele ontwikkeling. Leraren nemen regelmatig deel aan vormingen. De nascholingservaringen worden uitgewisseld met de collega's.

4.1.1.6 Boekhouding, kantoortechnieken, toegepaste economie en stage/praktijk kantoortechnieken in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplannen 2008/027, 2008/030, 2008/031 en 2008/039)

Voldoet

De leerplanrealisatie is voldoende volledig en diepgaand. De evaluatie is representatief voor de leerplanrealisatie en voldoende valide.

Onderwijsaanbod De vakgroep stemt het curriculum voor boekhouding in het eerste leerjaar van de derde graad voldoende af op de leerplandoelstellingen, zowel qua volledigheid als beheersingsniveau. De leerplandoelstellingen voor bedrijfsbeleid worden voldoende diepgaand aangebracht en inge oefend. Er gaat daarbij veel aandacht naar het afleiden van relevante informatie uit ingevoerde gegevens. In het tweede leerjaar van de derde graad wordt dit alles overzichtelijk herhaald, daarbij ook gelinkt aan het gebruik van een professioneel boekhoudpakket. De leraren maken duidelijke afspraken rond de planning van de leerplanrealisatie, bijvoorbeeld met betrekking tot de behandeling van intracommunautaire boekingen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In het vak kantoortechnieken bestuderen de leerlingen in voldoende mate en met de nodige diepgang de administratieve verwerking van de logistieke keten. De leerinhouden zijn gekoppeld aan een aantal opdrachten met reële contexten en herkenbare voorbeelden, al gaat het overwegend nog om veeleer korte opdrachten uit het leerboek. Enkele mooie toepassingen rond magazijninrichting en transportmiddelen en de uitwerking van een eigen logistiek bedrijf vormen hierop een uitzondering. Hierdoor is er relevante aandacht voor de werkzaamheden in verband met binnenkomende en uitgaande goederen, maar komen deze niet altijd praktijkgericht tot leven (bijvoorbeeld via logistieke simulaties, een magazijnspel). Dit schooljaar organiseerde de vakgroep wel een bezoek aan een logistiek bedrijf gelinkt aan een zinvolle opdracht en verankering van de leerstof. Er zijn geen specifieke afspraken met de leraar boekhouding voor de verwerking van de voorraadadministratie op computer. Voor het onderdeel kantoortechnieken opteert de school ervoor om in het eerste leerjaar van de tweede graad twee uur apart te voorzien en twee uur samen met het tweede leerjaar van de derde graad, waardoor er in dit laatste jaar dus wordt geïnvesteerd in een extra uur. Deze manier van samenzetten vormt enerzijds een uitdaging voor de leraren, maar deze blijkt anderzijds haalbaar te zijn en er mee voor te zorgen dat een deel van de leerlingen telkens worden aangezet tot zelfwerkzaamheid via activerende opdrachten.

De leerplanrealisatie voor toegepaste economie voldoet. Het onderdeel recht en wetgeving in het eerste leerjaar wordt voldoende evenwichtig, leerplangericht en diepgaand uitgewerkt. Er werd daartoe een goed gestructureerde cursus uitgewerkt, waarbij ook voldoende voorbeelden uit de praktijk aan bod komen. De leraren brengen de leerinhouden vooral aan via levendige onderwijsleergesprekken, dit schooljaar ook aangevuld via enkele opdrachten waaronder een uitgebreide opdracht begeleid zelfstandig leren in het economisch leercentrum. De vakgroep is nog zoekende naar een meer aangepaste afwisseling tussen frontaal onderwijs en (toepassings)opdrachten in lijn met de verwachtingen van het leerplan. Het onderdeel bedrijfseconomie wordt gerealiseerd in het tweede leerjaar van de derde graad. Dit gebeurt via een geheel aan activerende en zelfgestuurde opdrachten die goed worden begeleid. De leraren behandelen het onderdeel 'ik start goed voorbereid' via de uitwerking van een ondernemingsplan voor een eigen bedrijfje, wat de leerlingen

kunnen laten aansluiten bij de eigen interesses. De leraren uit beide vakonderdelen (recht en wetgeving en bedrijfseconomie) integreren op relevante wijze een aantal ICT-toepassingen, ook gebruik makend van sociale media.

De school opteert ervoor om in totaal vier blokstages te organiseren gespreid over het eerste en het tweede leerjaar, naast een alternerende stage op woensdagvoormiddag in het tweede leerjaar. De school zorgt er daarbij voor dat de lessen die tijdens deze weken blokstage wegvallen worden opgevangen via compensatie-uren voor de verschillende vakken. De stages worden voldoende voorbereid, begeleid en nabesproken. De stagebegeleider uit de school bezoekt de leerlingen meestal een keer ongeveer halverwege tijdens elke blokstage, waarbij deze zich voor het evalueren van de tussentijdse stand van zaken hoofdzakelijk beroept op het oordeel van de stagementor op de werkplek. Doordat de stagebegeleider echter beperkte ruimte heeft voor de stagebegeleiding zijn bijkomende gerichte observaties van de leerlingen zelf bijna niet mogelijk. Bij problemen wordt wel een tweede bezoek georganiseerd. De organisatie van de stages verloopt overeenkomstig de regelgeving. Het streefdoel is om elke leerling zoveel mogelijk activiteiten in overeenstemming met de lijst in het leerplan te laten uitvoeren. Dit lukt doorgaans dankzij het inbouwen van de nodige afwisseling tussen de vier stageplaatsen gespreid over de derde graad, behalve voor een aantal leerplandoelstellingen (14, 15) op het vlak van logistiek. De vakgroep tracht wel haar aanbod aan stageplaatsen met een meer grotere component logistiek uit te breiden.

De vakgroep heeft de geïntegreerde proef voor een aantal aspecten op zinvolle wijze bijgestuurd ten opzichte van vorig schooljaar. Zo wordt er nu voor gezorgd dat de leerlingen tijdens de lessen kunnen werken aan de verschillende deelopdrachten, telkens onder begeleiding van een leraar. Deze begeleiding gebeurt binnen een procesmatige aanpak waarbij de leerlingen voldoende vaak tussentijdse feedback krijgen en vervolgens kansen krijgen om hun werkpunten aan te pakken. De leerlingen geven hun werkzaamheden ook aan binnen een digitaal logboek en portfolio, wat de opvolging bijkomend ondersteunt. De geïntegreerde proef is opgebouwd rond het oprichten van een eigen zaak. Een aantal leraren ondersteunen het verloop van de proef met behulp van leerplangerichte opdrachten. De diepgang van het hele opzet is vergeleken met vorig schooljaar echter sterk ingeperkt, waardoor een beperkt aantal leerplandoelstellingen uit het specifiek gedeelte mee aan bod komen. Dit vormt een gemiste kans om het eindprofiel van de studierichting voldoende geïntegreerd en volledig te vatten.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De overgrote meerderheid van de lessen vindt plaats in het economisch (open) leercentrum en een gesimuleerde kantooromgeving. Met deze inspirerende en stimulerende leeromgeving voldoet de school ruimschoots aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. Lesdoorbrekend kunnen de leerlingen er individueel of per twee aan een computer een reeks gevarieerde en motiverende opdrachten uitwerken. De leerlingen krijgen hun opdrachten soms ook via het elektronisch leerplatform met daarbij nog extra materiaal. Daarnaast kunnen de leraren ook nog voldoende terecht in aparte klaslokalen om bepaalde lesinhouden zonder storingen te kunnen doceren of aan te brengen via onderwijsleergesprekken.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid*

De meeste leerlingen behalen behoorlijke tot goede resultaten voor handelsvakken. Tekorten hiervoor gaan ook meestal samen met tekorten voor verschillende andere vakken. Sinds dit schooljaar werd een aanpak van

Beheersingsniveau
Transparantie

permanente evaluatie ingevoerd. De leraren zijn nog zoekende om dit concreet in te vullen, maar gaan duidelijk in de goede richting. Bovendien is er voldoende deskundigheid aanwezig om goede praktijken uit te wisselen en van elkaar te leren. Rekening houdend met het vak in kwestie bouwen de leraren een andere wisselwerking in tussen de evaluatie via toetsen en opdrachten. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de leerlingresultaten verder verbeterd zijn.

Voor boekhouden in het eerste leerjaar werken de leraren met duidelijk aangekondigde toetsen. Ook maakt het werken aan opdrachten tijdens de lessen steeds meer deel uit van de evaluatie. Procesevaluatie wordt waargemaakt via het systematisch werken met hertoetsen, wat ook het remediërend werken sterk ondersteunt. Een gelijkaardige evolutie doet zich voor bij kantoortechnieken. Door ook zelfwerkzaamheid en het kunnen toepassen van een aantal leerinhouden via opdrachten te evalueren, overstijgt de evaluatie geleidelijk aan het vroegere reproductieve karakter en wordt ze meer competentiegericht. Ook de aandacht voor zowel het bevragen van kennis als het laten toepassen van deze kennis bij toetsen gaat in deze richting. Eenzelfde positieve evolutie treffen we aan bij toegepaste economie. De vakgroep zoekt voor het onderdeel recht en wetgeving naar een evenwicht tussen het aanbrenge van de leerinhouden via onderwijsleergesprekken, het laten toepassen van de kennis binnen haalbare opdrachten en het werken met grotere, zelfgestuurde opdrachten. De evaluatie van vakgerichte competenties via procesevaluatie en als onderdeel van de totale evaluatie is momenteel in alle deelvakken nog beperkt uitgewerkt.

De evaluatie van de stage is voldoende transparant en representatief en gebeurt op basis van de stage-activiteitenlijst. Het procesmatige karakter van de evaluatie per blokstage blijft beperkt doordat de begeleidende leraar meestal slechts een keer op bezoek kan gaan.

De evaluatie van de geïntegreerde proef is voldoende transparant en valide. De representativiteit is voor verbetering vatbaar door de veeleer beperkte afdekking van het specifiek gedeelte via de huidige opdrachten. De procesevaluatie is goed uitgewerkt en speelt kort op de bal. De leerlingen krijgen voldoende feedback over de tussentijdse stand van zaken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het leerklimaat is aangenaam en veilig. De kleine klasgroepen maken een bijna individuele begeleiding mogelijk. Door een voortdurend gebruik van het ELC ontstaan op dat vlak ook soms vormen van team teaching. De leraren leveren voldoende inspanningen op het vlak van preventieve leerbegeleiding. Ze bieden, onder meer via het elektronisch leerplatform, heel wat extra materiaal aan. De leerlingen krijgen ook geregeld de gelegenheid om hun kennis en vaardigheden in te oefenen via individuele of groepsopdrachten. Leerlingen met een leerstoornis kunnen rekenen op aangepaste begeleidingsmaatregelen. Bij duidelijke vakgebonden tekorten wordt er – gestuurd vanuit het vernieuwde beleid rond leerbegeleiding (met remediëringskaarten en volgkaarten) – gericht geredieerd. Het gaat daarbij om verschillende initiatieven, waarbij ook het werken met hertoetsen geleidelijk aan wordt ingezet. De leraren schenken aandacht aan rapportering via het aanvullen van het leerlingvolgsysteem en het formuleren van zinvolle commentaren op de rapporten. Procesevaluatie als belangrijke basis voor remediëring is nog in ontwikkeling. Aandacht voor leren leren maakt door de grotere aandacht voor activerend werken geleidelijk aan meer deel uit van de lesaanpak. De systematische aanpak voor het leren samenvatten is beperkt.

Deskundigheidsbevordering De leraren en de vakgroep zijn geëngageerd en worden beleidsmatig goed ondersteund. De leraren volgen voldoende nascholing om op de hoogte te blijven van vakgebonden en algemeen didactische ontwikkelingen. De vakgroep werkt goed samen en staat open om van elkaar te leren en gezamenlijk uitdagingen aan te pakken. Ook de samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst verloopt open en constructief. Er is dan ook voldoende professionaliteit aanwezig om de werkpunten zoals verwoord in dit verslag aan te pakken: a) de ontwikkeling van een competentiegerichte leerlijn op het vlak van activerende opdrachten met integratie van ICT (van de eerste tot de derde graad), b) de verdere uitwerking van de geïntegreerde proef als sluitstuk van deze leerlijn, c) de uitwerking van een hieraan gelinkte procesevaluatie (ook van vakgebonden competenties), d) de verdere integratie van leren leren.

Overleg
Vorming

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school beschikt over een aantal vestigings- en lesplaatsen. Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) heeft betrekking op de hoofdvestigingsplaats Boomgaardstraat 56, Boomgaardstraat 60, De Merodelei 220 en op de vestigingsplaatsen Begijnenstraat 24, Hertoginstraat 124 en Koningin Astridlaan 58 te Turnhout. Een aantal lokalen worden gemeenschappelijk gebruikt door het secundair onderwijs, het Centrum voor Leren en Werken (GO! atheneum De Vesten te Herentals) en het Centrum voor Volwassenenonderwijs (Horito te Turnhout). De sporthal wordt gedeeld met de basisschool Kameleon te Turnhout.

De school diende een masterplan in voor de vestigingsplaats Boomgaardstraat bij het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (Agion). Op het ogenblik van de doorlichting zijn de werken voor de nieuwbouw reeds gestart. In afwachting van de verhuizing naar deze nieuwbouw in september 2016 zorgt de school ervoor dat de situatie van de leer- en werkomgeving voldoende veilig en bewoonbaar blijft. De afbraak van het gebouw M staat gepland samen met de verkoop van de omliggende gronden. Ook de renovatie van de huidige refter en de bouw van een nieuwe sporthal is opgenomen in het infrastructuurplan van de school.

In het paviljoen G op de vestigingsplaats De Merodelei 220 zitten er tijdens de doorlichting geen leerlingen meer. Dit paviljoen is dus niet opgenomen in de controle. De aanvraag tot gebruik van Koningin Astridlaan 58 en Hertoginstraat 124 te Turnhout als vestigingsplaatsen is nooit gebeurd.

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na, maar ze is hierin nog onvolledig en de kwaliteit varieert per vestigingsplaats.

Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgebouwd op basis van uitgevoerde risicoanalyses en de bevindingen van de externe en interne diensten. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere zijn gepland. Het comité is reglementair samengesteld, maar beschikt niet over een huishoudelijk reglement. De gebouwen worden op regelmatige basis onderhouden, maar de instelling kan voor de vestigingsplaatsen De Merodelei 220 en Hertoginstraat 124 geen preventief onderhoudsprogramma voor haar infrastructuur en uitrusting voorleggen. De school verzamelt in beperkte mate gegevens om de kwaliteit van haar welzijnsbeleid doelgericht te evalueren.

De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. De meeste opmerkingen van het brandpreventieverslag op de vestigingsplaats De Merodelei 220 (d.d. 20/12/2004) zijn reeds weggewerkt. Ondanks de opmerkingen in het brandpreventieverslag, zijn er nog steeds een aantal nooduitgangen in de gebouwen E en C op slot. De noodzakelijke pictogrammen zijn niet altijd aangebracht volgens de voorschriften. Voor de vestigingsplaats Koningin Astridlaan 58 werd een evacuatieoefening opgenomen in het jaaractieplan, maar deze werd tot op heden niet uitgevoerd. De gesloten nooduitgang op de eerste

verdieping dient steeds geopend te worden, wanneer personeelsleden of leerlingen aanwezig zijn. Volgens het laatste keuringsverslag (d.d. 06/03/2015) is de elektrische laagspanningsinstallatie op de vestigingsplaats De Merodelei 220 niet conform de voorschriften. De hieraan gekoppelde acties zijn nog niet opgenomen in het globaal preventieplan. Aan de opmerking in het verslag van het FAVV (Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen) in verband met de afscheiding tussen de toiletten en de ruimte waar levensmiddelen worden gestockeerd, werd op de vestigingsplaats Koningin Astridlaan 58 nog geen gevolg gegeven.

Op de vestigingsplaats De Merodelei 220 ogen sommige lokalen (onder andere deze van hout, auto, werkplaats klusjesman) vrij rommelig. In beide houtateliers zijn de werkbanken versleten. De meeste slijpmolens zijn niet beveiligd. Niet in alle werkplaatsen zijn de juiste werk- en loopzones afgebakend. In het laslokaal (B59) zijn de lascabines niet afgeschermd en ontbreekt de afzuiging voor autogeen lassen.

Het risico op valgevaar en verwondingen in de sporthal op de vestigingsplaats Hertoginstraat 124 is door de vervormde roosters erg hoog. De doelen zijn niet verankerd. De plafonds zijn op verschillende plaatsen beschadigd. In het laslokaal (B59) op de Merodelei 220 is er struikel- en valgevaar door ontbrekende tegels en oneffenheden.

De instelling voert de meeste controles uit van toestellen/installaties/arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegd persoon. De periodieke controles van alle ladders op de vestigingsplaats De Merodelei 220 gebeurt nog niet systematisch. In de sporthal op de vestigingsplaats Hertoginstraat 124 zijn de turntoestellen niet nagekeken door een bevoegd persoon.

Op de vestigingsplaats De Merodelei 220 is er geen geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen. Tijdens de rondgang zijn er op verschillende plaatsen gevaarlijke producten gevonden die bereikbaar zijn voor de leerlingen. Niet alle producten met gevaarlijke eigenschappen zijn voorzien van een voorgeschreven etiket en worden opgeslagen in de geschikte recipiënten. MSDS-fiches (Material Safety Data Sheet) zijn wel aanwezig, maar zitten gecentraliseerd bij de lokale contactpersoon. In de sporthal op de vestigingsplaats Hertoginstraat 124 wordt er geen register met de interventies in het kader van eerste hulp bijgehouden.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne voor de vestigingsplaatsen De Merodelei 220 en Hertoginstraat 124 te Turnhout.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respekteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respekteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respekteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De leerbegeleiding is ingebed in een schoolbrede visie op leerlingenzorg. Vanuit deze visie koppelt de school de leerzorg aan de studieloopbaanbegeleiding en aan het socio-emotioneel welbevinden. De leerbegeleiding hangt bovendien nauw samen met het gelijkeonderwijskansenbeleid (GOK) en het taalbeleid en wordt zinvol gekoppeld aan de inspanningsverplichting ten aanzien van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) 'leren leren'. Binnen dit afgebakende kader is er samenhang en resultaatgerichtheid.

De visie is in handelingsgerichte procedures, maatregelen, stappenplannen en samenwerkingsovereenkomsten geoperationaliseerd. Het compilatiedocument bevat gefaseerd acties voor de 'brede preventieve basiszorg', de 'verhoogde zorg', de 'uitbreiding van zorg' en de 'school op maat'. De school wil een gemoedelijke en maatgerichte aanpak garanderen met respect voor de eigenheid van elke leerling. Preventief ligt de klemtoon op het realiseren van een positief schoolklimaat. Het beleid focust hierbij op het bevorderen van 'actief leren' binnen een krachtige leeromgeving waarin de leerlingen kansen krijgen tot zelfontplooiing. Het verminderen van risicofactoren en het versterken van beschermende factoren maken hiervan de speerpunten uit. De school is dan ook gericht op vernieuwingen waarin talentontdekking en -ontwikkeling, begeleid zelfstandig leren en activerende werkvormen een centrale plaats krijgen. Curatief gaat de aandacht uit naar het voorzien in aangepaste begeleidingstrajecten naargelang de specifieke problematiek.

In de leerlinggerichte schoolcultuur ziet de directie het begeleiden van leerlingen als een opdracht van het hele schoolteam, waarin de klassenleraar de spilfiguur vormt. De begeleidende klassenraden krijgen een cruciale rol in de opvolging van de leertrajecten.

Ondersteuning De school brengt de beginsituatie van de leerlingen in kaart en inventariseert de zorgbehoeften. Leerlingen met geattesteerde leerstoornissen kunnen rekenen op bijzondere maatregelen via een samenwerkingsovereenkomst. Bij de aanvang van het schooljaar ontvangen de leraren de nodige informatie over de genomen maatregelen en aandachtspunten m.b.t. de begeleiding van bepaalde leerlingen. Toch blijkt dat niet iedereen in voldoende mate rekening houdt met de specifieke noden van leerlingen (bijv. qua taalgebruik) waardoor hun leerproces weleens stroef verloopt.

De school zet sterk in op het creëren van een stimulerend pedagogisch-didactisch klimaat. Er zijn hiertoe afspraken uitgewerkt op leerlingen-, leraren- en schoolniveau. Zo legt de directie de leraren enkele verwachtingen op rond de organisatie van de didactische processen en vraagt ze de vakgroepen hierover afspraken te maken. Ze stuurt dit onder meer aan via de vakgroepvoorzitters, functioneringsgesprekken en klasbezoeken. Het leerklimaat levert evenwel een gevarieerd beeld op. Heel wat vakgroepen wenden aangepaste leermiddelen en werkvormen aan. Toch zijn er leraren die zich beperken tot werkvormen die de leerlingen nauwelijks uitdagen tot verrijkende leerprocessen, waardoor kansen

onbenut blijven om de leerwinst en de motivatie van de leerlingen te verhogen.

De leerbegeleiding krijgt ook vorm via innovatieve activiteiten en projecten die methodisch en didactisch sterk focussen op het zelfsturend leren, zoals het cognosco-traject in de eerste graad A-stroom, de keuzemodules in de vrije ruimte van alle studierichtingen en het competentiegericht werken in het economisch leercentrum. Enkele structurele initiatieven ondersteunen de leerlingen bij het uitstippelen van een optimale studieloopbaan (bijvoorbeeld talentenmodules en feedbackgesprekken).

Voor wat de implementatie van de VOET 'leren leren' betreft zijn in de eerste graad de leraren Nederlands de drijvende krachten. Het accent ligt op methoden om de leerstof te verwerken. In de tweede en de derde graad faciliteert men essentiële aspecten via de talentenmodules. De verantwoordelijkheid voor de verdere integratie in de vakken ligt bij de leraren, met wisselend resultaat.

Veel aandacht gaat ook uit naar een systematische aanpak van de remediëring. Via extra oefeningen, bijlessen, remediëringstrajecten, studievolgkaarten en hertoetsing stuurt men het leerproces bij in geval van tegenvallende resultaten. De huiswerkklass focust op het bijwerken van taalzwakke leerlingen. Verder schakelt men via initiatieven zoals 'helpdesk' en 'coaching' respectievelijk leerlingen van de lerarenopleiding en leerlingen van het laatste jaar aso in om jongere leerlingen te helpen bij het verwerken van de leerstof. De communicatie over de leerbegeleiding tussen school, ouders en leerlingen verloopt laagdrempelig.

Een leerlingenvolgsysteem centraliseert alle relevante gegevens in individuele leerlingendossiers. Het is een belangrijk instrument om het onderwijsleerproces op te volgen en te ondersteunen. Nochtans registreren nog niet alle vakleraren het verloop van de studiebegeleiding systematisch, waardoor de school nog geen algemeen beeld heeft op de leervorderingen en op het rendement van de begeleiding.

Diverse werkgroepen, zoals de werkgroep 'leerlingenbegeleiding', 'activerende werkvormen', 'talentenmodules', 'taalbeleid', 'GOK-beleid' en 'pestbeleid', leveren een wezenlijke bijdrage aan de leerbegeleiding.

Doeltreffendheid De schoolleiding neemt verschillende initiatieven om de doeltreffendheid van de leerbegeleiding na te gaan.

Op schoolniveau zijn er bevestigingen voor leraren, leerlingen en ouders, onder meer in het kader van het GOK-beleid, en volgt men de studieloopbaan van de leerlingen op. De directie responsabiliseert de vakgroepen via de vakgroepvoorzitters om een aantal acties op te volgen. De school houdt reflectiemomenten waarbij ze de meerwaarde van enkele maatregelen nagaat. De begeleidende klassenraden, de vakleraren en de leerlingenbegeleiders gaan de effecten van de initiatieven op leerlingenniveau na. De informatie wordt verzameld in het leerlingenvolgsysteem en zowel op formele als informele wijze besproken. De leerlingenbegeleiders maken eveneens gebruik van data om de oorzaken van uitval en/of instroom in verschillende leerjaren te verklaren. De analyses resulteren desgevallend tot gerichte bijstellingen.

Uit de vakdoorlichtingen blijkt dat de leerbegeleiding leraargebonden verschillen

vertoont. Niet alle leerbevorderende maatregelen en middelen worden door elke vakgroep ten volle ingezet en benut in de klaspraktijk. De directie probeert deze verschillen via lesbezoeken en functioneringsgesprekken op te sporen en bij te sturen met wisselende resultaten.

Ontwikkeling De directie beschouwt leerbegeleiding als een schoolprioriteit en heeft de laatste jaren heel wat vernieuwingen doorgevoerd. Via diverse werkgroepen werken de leraren mee aan het vormgeven van de beleidsprioriteiten. Hun werking wordt systematisch, onder andere op personeelsvergaderingen en het vakgroep(voorzitters)overleg, vertaald naar het personeel. De school heeft oog voor verdere ontwikkeling en bijsturing van de lopende acties. Zo staan er nieuwe initiatieven in de steigers die erop gericht zijn de VOET 'leren leren' stapsgewijs verder uit te werken voor de tweede en de derde graad, voortbouwend op de basis die gelegd is in de eerste graad.

De schoolleiding is zich bewust van de nood aan ontwikkeling en zet in op de professionalisering van haar teamleden. Ze biedt kansen voor interne en externe nascholingen. De school werkt samen met de pedagogische begeleidingsdienst om de didactische en pedagogische bekwaamheden van de leraren te verhogen. Nascholingservaringen worden doorgaans met het personeelsteam gedeeld. Ook dit aspect verloopt echter campusafhankelijk met verschillende snelheden.

5.2 Evaluatiepraktijk

doelgerichtheid De school heeft de laatste schooljaren verschillende aspecten van het evaluatiebeleid herbekeken en verfijnd. De visie en werking werden afgestemd op de pijlers van het pedagogische project en opgenomen in een dynamisch beleidsplan dat tot stand kwam op basis van de inbreng van het hele schoolteam. Naast de rol van de beoordeling om na te gaan of de leerlingen de leerplandoelen bereiken, beschouwt de school de evaluatie als de ruggengraat van het onderwijskundig beleid. De evaluatie moet in dat kader de basis vormen voor de leerbegeleiding en de oriëntering van de leerlingen en tevens dienen als een instrument om het didactisch handelen te onderzoeken en desgevallend bij te sturen.

Ondersteuning De schoolleiding stuurt de evaluatiepraktijk aan via een aantal organisatorische en inhoudelijke afsprakenkaders vervat in het schoolreglement, het beleidsdocument en de dienstmededelingen. Ze bestrijken aspecten zoals de verschillende vormen van evaluatie, het aandeel van het dagelijks werk en de examens in het jaartotaal en de praktische organisatie van de examens.

Om de formatieve en summatieve rol van de evaluatie te concretiseren, hanteert de school doorgaans een combinatie van evaluatiemomenten tijdens het schooljaar met twee examenperiodes. De school heeft aandacht voor het afstemmen van de evaluatiepraktijk op het profiel van de leerlingen. Dit komt tot uiting in de verhouding van het aandeel dagelijks werk en examenresultaten in het jaarresultaat die afhangt van de graad en de onderwijsvorm. Recentelijk exploreert men ook in de B-stroom en de tweede graad van het bso op campus Boomgaard het vervangen van de traditionele examens door 'projectexamens' die meer praktijkgericht zijn en met permanente evaluatie in de derde graad van het bso.

Voor de onderzoekscompetentie in het aso en de geïntegreerde proef in het tso en het bso bestaan er schoolbrede afspraken. Het is een voorbeeld van goede

praktijk dat de school haar gerichtheid op talentontwikkeling schoolbreed vertaalt naar de evaluatie van de specifieke competenties voor de studierichting die de leerling volgt en hieraan feedbackgesprekken koppelt. Het beoordelen van de na te streven vakattitudes maakt geen voorwerp uit van een algemeen afsprakenkader.

De schoolleiding stuurt de vakgroepen aan bij de inhoudelijke concretisering van de evaluatie voor hun vak. Ze moeten afspraken maken over het gewicht van de punten voor de verschillende leerplancomponenten en over de evaluatiecriteria, zodat de gelijkgerichte aanpak wordt gewaarborgd. De evaluatiepraktijk vormt een agendapunt op de vakgroepvergaderingen.

Het afsprakenkader regelt ook de te volgen procedures voor de deliberatie en de attestering en het gebruik van remediëringstrajecten, studievolgkaarten en feedbackgesprekken. Hiervoor bestaan ook kwaliteitsvolle standaardformulieren die de werking ondersteunen.

De school stelt een elektronisch leerlingvolg- en rapportensysteem ter beschikking van het schoolteam. Voor de evaluatie van de stage werd recentelijk een nieuw softwareprogramma aangeschaft.

Doeltreffendheid

De doorlichting wijst uit dat het gelijkgericht concretiseren en implementeren van de verschillende aspecten van de visie en van de beleidsmatige aandachtspunten in volle ontwikkeling is en met wisselende kwaliteit gebeurt. Voor sommige vakken en geïntegreerde proeven is de evaluatie globaal voldoende representatief om het studiepeil van de leerlingen te kunnen beoordelen, voor andere niet. Hoewel er positieve evoluties werden vastgesteld in heel wat vakken, is in het algemeen de afstemming van de evaluatie op het leerplanconcept voor verbetering vatbaar in alle doorgelichte vakken. Het evalueren van kennis, vaardigheden en attitudes in samenhang met elkaar is nog niet optimaal. Leerplandoelen worden ook niet altijd op het vereiste beheersingsniveau geëvalueerd. De stages beantwoorden in de meeste onderzochte studierichtingen in het bso en het tso wel aan de vereisten van het leerplan.

De beleidsmatige aandacht voor de transparantie van de evaluatie heeft geleid tot een aantal positieve resultaten. Leerlingen worden doorgaans goed geïnformeerd over wat ze moeten kennen en kunnen en over de vraagtechniek die zal worden gehanteerd. Behalve in het bso hebben de meeste vakgroepen afspraken gemaakt over de puntenverdeling voor de verschillende leerplancomponenten in het dagelijks werk en de examens en passen ze deze consequent toe. Voor het nauwkeurig bepalen van evaluatiecriteria en het hanteren van een gelijkgerichte scoring is nog een weg af te leggen in bijna alle vakken, hoewel er een aantal voorbeelden van goede praktijk zijn.

Duidelijke criteria en descriptorren voor het evalueren van de 'talenten' gerelateerd aan de specifieke vorming ondersteunen de beoordeling ervan. Het gebruik ervan is algemeen ingeburgerd. Voor een aantal studierichtingen sporen de weerhouden indicatoren echter niet met de competenties vermeld in de leerplannen. De vraag kan gesteld worden of ze dan wel voldoende bijdragen tot de beoogde ontdekking van talenten en oriëntering van de leerlingen.

De evaluatie geeft doorgaans aanleiding tot een gedifferentieerde

leerbegeleiding die gaat van het geven van feedback naar aanleiding van evaluatiebeurten tot het aanbieden van een remediëringstraject of een studievolgkaart. De kwaliteit van de remediëring is evenwel vakafhankelijk voldoende afgestemd op de te bereiken leerplandoelen, overeenkomstig de kwaliteit van de diagnosestelling bij de evaluatie. In de vakken waar de leerplanrealisatie heeft geleid tot een 'voldoet niet' is er te weinig aandacht voor een gepaste leerbegeleiding.

De delibererende klassenraden koppelen hun eindbeslissingen en adviezen aan meerdere elementen uit het leerlingendossier zoals de studieresultaten, de aangeboden remediëring, de resultaten van de 'talentenbeoordeling' en de gegeven alarmsignalen aan leerlingen en ouders, zodat de deliberatie het sluitstuk vormt van het afgelegde leertraject. Er bestaat een overzichtelijke klassenraad- en deliberatiefiche om het besluitvormingsproces te ondersteunen. De intentie om relevante informatie van de begeleidende klassenraden op te nemen in het leerlingvolgsysteem, is nog niet optimaal gerealiseerd in alle onderwijsvormen en graden. Het positieve initiatief om de deliberatie te enten op alle elementen van het leerlingendossier zal pas tot reële kwaliteitsverbetering leiden in alle studierichtingen en graden indien de school er ook voor zorgt dat de evaluatie ook voor alle vakken valide is. In een aantal studierichtingen in het bso hypothekeert het gebrek aan validiteit van de evaluatie de studiebekrachtiging.

De schoolleiding is zich ervan bewust dat de vakgroepen met wisselende snelheden evolueren. Ze staat voor de uitdaging om de vakgroepen en individuele leraren niet alleen aan te sturen maar ook verder doelgericht te ondersteunen en op te volgen. In dat kader is het gestructureerd opvolgen van de afspraak met de vakgroepen om een puntenverhouding vast te leggen voor de leerplancomponenten een mooi voorbeeld van gerichte kwaliteitsbewaking. Meer recent werd ook aan de vakgroepen gevraagd om de examenvragen te screenen op leerplangerichtheid. Het opvolgen van de vakgroepen en leraren in verband met de evaluatiepraktijk is nog niet verankerd in het personeelsbeleid.

De school is nog niet toegekomen aan het systematisch verzamelen en analyseren van gegevens met betrekking tot de evaluatiepraktijk. De effecten van de werking rond talentontwikkeling op de advisering, oriëntering en studieresultaten in het vervolgonderwijs werden bijv. niet in kaart gebracht. Gegevens over studiesucces in het hoger onderwijs en tewerkstelling worden nog niet aangewend om de onderwijskundige processen bij te sturen. Er is wel een beperkte aanzet tot het gebruik van de informatie van 'Mijn onderwijs' om zicht te krijgen op de resultaten van de leerlingen in het hoger onderwijs. In de vakgroepen is er wisselende aandacht voor zelfreflectie op basis van de leerlingresultaten.

Ontwikkeling Op beleidsniveau is er grote responsiviteit. Sinds een aantal jaren zet het nieuwe directieteam in op het optimaliseren van de evaluatiepraktijk. Hierbij wordt rekening gehouden met de vaststellingen van de vorige doorlichting en met innovatieve onderwijskundige benaderingen. Het respecteren van de regelgeving, het beter afstemmen van de evaluatiepraktijk op het leerplanconcept en het aanwenden ervan om het leerproces en de talentontwikkeling te ondersteunen en de leerlingen correct te oriënteren, vormen de belangrijkste doelstellingen van het verbetertraject. Er is heel wat in beweging en de school staat voor de uitdaging om de gezamenlijke doelgerichtheid en de kwaliteit verder te ontwikkelen. Positief is dat de

ontwikkeling participatief gebeurt vanuit de vakgroepen en via het vakvoorzittersoverleg.

De resultaten van de doorlichting wijzen uit dat meeste vakgroepen nog nood hebben aan deskundigheidsontwikkeling in verband met de evaluatie. Via het vakoverleg ontstaat er in een aantal vakgroepen een vorm van intervisie en interne professionalisering die tot bijsturingen heeft geleid. Toch worden de professionaliseringsnoden van de vakgroepen m.b.t. de evaluatiepraktijk niet systematisch in kaart gebracht. Er worden weinig externe nascholingen gevolgd. Het vakoverleg verloopt hierdoor niet altijd doelgericht omdat de besluitvorming gebeurt op basis van een nog te beperkte inhoudelijke kennis van hoe de evaluatie kan worden geconcretiseerd.

Het directieteam neemt initiatieven voor de eigen professionalisering onder meer met betrekking tot de deliberatiepraktijk op basis van intervisie.

5.3 Rapporteringspraktijk

Doelgerichtheid De school vertaalde enkele speerpunten uit de algemene schoolvisie - de focus op talenten van leerlingen en de verbinding tussen leerling en school - in een doelgericht rapporteringsbeleid. De visie wordt onder meer concreet gemaakt in een aantal schoolbrede afspraken, procedures en recent ontwikkelde instrumenten. De participatieve ontwikkeling van het rapporteringsbeleid toont een gemeenschappelijke doelgerichtheid aan.

Ondersteuning De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde en kwaliteitsvolle manier via de elektronische leeromgeving en frequente rapporten. Het rapport geeft de studieresultaten ook visueel weer, wat de vorderingen van de leerling in een oogopslag duidelijk maakt. Naast dit cijferrapport krijgen de leerlingen ook een zogenaamd 'talentenrapport' dat op een kwalitatieve manier rapporteert over belangrijke aspecten van het studierichtingsprofiel van de betrokken leerling. Die rapportering motiveert de leerlingen en ondersteunt hen bij hun studiekeuze. Het talentenrapport spoort echter niet altijd met de competenties vermeld in de leerplannen.

Deze schriftelijke rapportering wordt aangevuld met oudercontacten en regelmatige feedbackgesprekken met iedere leerling. Het voeren van feedbackgesprekken is een voorbeeld van goede praktijk. Indien de leerresultaten onvoldoende zijn, neemt de klassenraad remediërende initiatieven. Maatregelen gericht op de vakken communiceert de klassenraad transparant aan de hand van een gedetailleerd remediëringstraject. Maatregelen gericht op de studiehouding volgt het lerarenteam efficiënt op met een studievolgkaart.

Hoewel het directieteam richtlijnen formuleert over de vakgebonden rapportcommentaren, vertoont de implementatie grote leraargebonden kwaliteitsverschillen. De aanmoedigende commentaren zijn veelal gericht op inzet en studieattitude, maar zijn vaak onvoldoende informatierijk, analyserend of remediërend.

De rapportering over de eindresultaten is conform de regelgeving. Er is een

correcte afhandeling van de processen-verbaal. De notulen van de delibererende klassenraad zijn volledig en bevatten een motivering voor de B- en C-attesten. De school kent enkel in individuele en uitzonderlijke gevallen een bijkomende proef toe.

Doeltreffendheid De school verzamelt systematisch kwalitatieve en kwantitatieve proces- en outputgegevens met het oog op de verdere ontwikkeling van het rapporteringsbeleid. Deze informatie vormt aanleiding tot analyse en zo nodig tot verbeteringsinitiatieven. De schoolleiding slaagt er in een aantal relevante aspecten van de rapporteringspraktijk te borgen of bij te sturen door vanuit functionele onderzoeksvragen informatie te verzamelen en te analyseren, de resultaten van de analyse te interpreteren, op basis daarvan acties te ondernemen en die te evalueren. Ook dit is een voorbeeld van goede praktijk.

Ontwikkeling Recente actualiseringen van het rapporteringsbeleid maken de ontwikkelingsbereidheid op school- en vakgroepniveau zichtbaar.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het recent aangestelde directieteam heeft de voorbije twee jaar duidelijke stappen gezet in een verdere schoolontwikkeling. Het team zet daarbij zowel in op meer samenwerking tussen de campussen binnen een pedagogisch geheel, als op acties ter bevordering van de uitstraling van de school en op het verbeteren van de kwaliteit van de onderwijsprocessen. Het directieteam tracht hierbij een gedeeld onderwijskundig leiderschap te ontwikkelen. Ze doet dit door op basis van externe evaluaties en interne dataverzameling een aantal zinvolle speerpunten te kiezen en hier op een participatieve wijze aan te werken. Dit gebeurt zowel via het bespreken van de gekozen thema's in de pedagogische raad, als via werkgroepen die – samengesteld vanuit hun deskundigheid en betrokkenheid – in overleg met de directie komen tot een concrete uitwerking. Verder heeft het directieteam de organisatie van de vakgroepwerking aangepast aan de noden van de school zoals deze ook bleken uit de vorige doorlichtingsverslagen. Vanuit een voorafgaand overleg met de vakgroepvoorzitters wordt een relevante agenda aan de vakgroepen aangereikt, waarna deze de werkpunten zelf verder ter harte kunnen nemen. Het erkenningsonderzoek heeft echter zowel in campus Boomgaard, maar vooral in campus Zenit een aantal tekorten aangetoond. Een verdere aansturing en opvolging van de vakgroepen tot op het niveau van de leerplanrealisatie dringt zich op. Deze opvolging is nodig om het gelijkgericht omzetten in de praktijk van een aantal beleidsmatige afspraken, ook tussen de campussen, verder te bewaken. Het directieteam vangt dit deels op via functioneringsgesprekken. Een aantal leraren werd van daaruit aangezet te werken aan aandachtspunten bij de leerplanrealisatie en/of zich bijkomend te professionaliseren. De hierbij gehanteerde aanpak is kwaliteitsvol uitgewerkt, maar kan nog niet alle leraren even vergaand bereiken.

Visieontwikkeling Het directieteam neemt verschillende initiatieven om te komen tot een gezamenlijk gedragen visie. Deze visie is vaak ontwikkeld vanuit vastgestelde tekorten, waarbij de directie samen met een groep van betrokken leraren, middenkader en ondersteunend personeel op zoek gaat naar concrete oplossingen. Op deze wijze raken visie (en visieteksten) doorleefd en dit voor heel wat kernaspecten van de schoolwerking, bijvoorbeeld socio-emotionele begeleiding, remediëringsbeleid, didactische aanpak van de lessen, tuchtbeleid en rapporteringspraktijk. Bovendien stellen de betrokken werkgroepen - binnen een goed uitgewerkt schoolwerkplan - vaak concrete doelstellingen bij elk van deze aspecten voorop die ze tussentijds evalueren. Indien nodig worden visie en afspraken dan bijgestuurd waardoor deze niet statisch blijven. Dit vormt een sterke aanpak. Rekening houdend met de vaststellingen bij het erkenningsonderzoek zijn voor een aantal processen (bijvoorbeeld evaluatiepraktijk, deskundigheidsbevordering) bijkomende evaluaties en bijsturingen nodig om de visie te concretiseren en verder af te stemmen op de leerplanrealisatie.

Besluitvorming De decretaal verplichte overlegorganen functioneren conform de regelgeving. De schoolleiding creëert kansen tot formele participatie bij de besluitvorming via de open vergaderingen van de pedagogische raad. Ook leerlingen en ouders hebben participatiemogelijkheden. Voor een aantal beleidsdomeinen en diensten krijgt de school ondersteuning op het niveau van de scholengroep. Het directieteam, het middenkader en de pedagogische raad vormen de kern van de geordende

schoolwerking, maar de besluitvorming wordt ook veel breder gedragen. Voor heel wat beleidsdomeinen ontwikkelen werkgroepen in nauwe samenwerking met de directie de krachtlijnen. Daarna legt de schoolleiding deze vast binnen het dynamisch schoolwerkplan. Ook de vakgroepwerking vormt een belangrijke drager voor een gedeelde besluitvorming, met een groeiende betrokkenheid van het personeel als gevolg. Dit gebeurt echter met verschillende snelheden, ook tussen campus Boomgaard en campus Zenit. Uit gesprekken, documentenstudie en het erkenningsonderzoek blijkt dat een aantal vakgroepen koploper zijn bij de omzetting van beleidsprioriteiten in de onderwijspraktijk. Bij andere lukt dit veel minder en is er slechts sprake van een voorzichtige aanzet tot onderwijskundige zelfreflectie. Hieraan gelinkt verloopt ook de professionalisering van leraren met verschillende snelheden, waardoor binnen sommige vakgroepen voor bepaalde deelaspecten (bijvoorbeeld evaluatiepraktijk) onvoldoende didactische expertise aanwezig is als basis voor een goed geïnformeerde besluitvorming rond en bijsturing van de leerplanrealisatie.

Kwaliteitszorg De school heeft veel aandacht voor kwaliteitszorg. Zij verzamelt talrijke kwantitatieve gegevens en gebruikt ze voor het bepalen van beleidsprioriteiten in het schoolwerkplan. Voor heel wat beleidsaspecten wordt de PDCA-cirkel (Plan Do Check Act) verder rondgemaakt via tussentijdse evaluaties en bijstellingen. Het beleid tracht ook de vakgroepen geleidelijk aan hierin mee te nemen, dit echter nog met wisselend succes. Een deel van de vakgroepen heeft onvoldoende de traditie om te reflecteren over de effecten van de eigen onderwijspraktijk, hierbij ook rekening houdend met de overwegend zwakke resultaten bij verdere studies. De schoolleiding neemt initiatieven om het kwaliteitsdenken op vakgroepniveau te stimuleren en om via functioneringsgesprekken individuele leraren te responsabiliseren. Uit de erkenningsonderzoeken blijken een aantal tekorten verder te maken te hebben met de nood naar het zoeken van een meer gepast evenwicht tussen het uitgebreide studie-aanbod en de onderwijsorganisatie op beleidsniveau. Zo bemoeilijkt de keuze voor een groot aantal graadklassen een volledige leerplanrealisatie. De opsplitsing tussen praktijk- en theoretische vakken belemmert dan weer een meer geïntegreerde, competentiegerichte aanpak.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor economie in de eerste graad a-stroom, basisoptie Moderne wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor wiskunde in aso tweede graad.
- Het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De infrastructuur en materiële ondersteuning van de leerplanrealisatie voor de meeste vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede zorg voor de leerlingen en de aandacht voor hun welbevinden.
- Het engagement van het schoolteam.
- De betrokkenheid van heel wat personeelsleden bij inhoudelijke werkgroepen.
- De ontwikkelingsdynamiek en het informatiegebruik in verband met de rapporteringspraktijk.
- De gerichtheid op talentontwikkeling door middel van talentenrapporten en feedbackgesprekken.
- De leerbegeleiding op schoolniveau.
- De koppeling van de remediëring aan de evaluatie op campus Boomgaard.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aandacht voor een aangenaam leer-, leef- en werkklimaat.
- Het streven naar gezamenlijke doelgerichtheid binnen het pedagogisch geheel.
- De participatieve besluitvorming en visieontwikkeling.
- De acties ter bevordering van de uitstraling van de school.
- Het overleg met de vakgroepvoorzitters, in wisselwerking met de vakgroepwerking.
- De aandacht voor interne kwaliteitszorg, gebaseerd op concrete gegevens.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De materiële uitrusting in bso derde leerjaar van de derde graad in Industriële elektriciteit.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk.
- De deskundigheidsontwikkeling in een aantal vakgroepen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en opvolging van de vakgroepen tot op het niveau van de leerplanrealisatie.
- De gelijkgerichte implementatie van beleidsmatige afspraken, ook tussen de campussen.
- Het zoeken naar een evenwicht tussen het uitgebreide studieaanbod en de onderwijsorganisatie.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in tso tweede graad in Handel (opvolging inspectie).
- De maatregelen voor de organisatie, de woonbaarheid en de veiligheid van de leer- en werkomgeving (opvolging inspectie).

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Handel		kantoortechnieken, toegepaste economie

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **17-06-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Wouter SCHELFHOUT de inspecteur-verslaggever	Peter DE CEUSTER de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	